

A csatári templom

2009 június 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Zalaegerszegtől délre, a Nagykanizsa felé induló 74-es főúton alig egy iramodásnyira, pár perces kitérővel jutunk el Csatárra. Az 570 lelkes kis falunak is a legszélén, a Válicka-patak menti szép erdős dombok között, félreeső helyen bújjik meg úti célunk, a Szeplőtelen fogantatás tiszteletére szentelt régi plébániatemplom.

1138-ban a községben vagy valahol a közelben Szent Benedek-rendi kolostort alapított a Gut-Keled nembeli Márton comes – más szóval ispán vagy gróf –, amelynek templomát 1149-ben szentelték fel. Az apátság és a templom a török korban elpusztult, maradványait, de még pontos helyét sem ismerjük. A II. Géza király uralkodása alatt (1141–61) szintén néven nevezett Csatáron később, a XIII. század derekán, a tatárjárás utáni lázas újjáépítés idején olyan jellegzetes alaprajzú és szerkezetű téglatemplomot építettek, mint sok más helyütt a Dunántúlon a Dráva mentén a Csallóközön át a Nyitra-vidékig, sőt elszórtan még északabbra is. (Érdeemes volna egyszer külön számba venni a gyakran kísértetiesen egybevágó formajegyek alapján a közel egy időben elkészült, félköríves szentélyes és szinte azonos léptékű falusi templomok mindegyikét: egy hétszáz évvel ezelőtt megvalósult országos típusprogram izgalmas képe bontakozna ki a leltározás nyomán.)

A Zala megyei csatári templom egyszersmind azt a gyakori építéstörténeti mozzanatot is jól példázza, amikor a barokk korban meggyarapodott falvak hívei számára a régi épületrészeket befoglalták az új, kibővített templomba, gondosan ügyelve, hogy a szentélyt megtartsák eredeti rendeltetésének. Ennek köszönhetően maradt meg a XVIII. században átépített templomhajó és a keresztirányú toldalék mögött a román kori szentélyapszis, amelynek félköríves palástját ritmikusan kimért, függőleges falsávok tagolják. Őrzi középkori formáját a négyszögletes, hegyes gúlisakos nyugati torony is, amely teljes tömegével a hajó előtt áll, s rajta keresztül nyílik a bejárat a templomba. Alsó szintjének keskeny résablaka még az 1200-as évekből maradt meg, a magasan lévő ablakok újabbak. Az eredeti román kori hajóhoz dél felől csatlakozó oldalkápolna, az északi sekrestye, illetve a berendezési tárgyak is mind az 1738-ban végzett bővítés és renoválás idejéből valók.

A templom előtti kertben barokk stílusú kápfeszület áll, a corpus alatt Szűz Mária, Szent Flórián és Szent Vendel domborművével. A talapzaton olvasható felirat szerint 1817-ben készült, amint a közelében lévő Szent János-szobor is ebből az időből való. A szomszédos plébániaház falába utólag beillesztett ódon kőfaragvány talán az elenyészett bencés apátság egyetlen maradványa. Illetve: a XII. századi csatári monostorban őrizték, és innen került 1263-ban zálogként a stájerországi Admontba az eredetileg a salzburgi bencés könyvfestő műhelyben (vagy nálunk, valahol Magyarországon?) készült kétkötetes Biblia, amelynek művészi kivitele messze meghaladja a száz évvel későbbi illusztrált kódexek színvonalát is. A rendkívüli értékű kéziratos mű eredete, készítőinek kiléte is egyike régmúltunk rejtőzködő titkainak.

Ludwig Emil,no.hu

Ajánló

